

ПРОБЛЕМА СТРАХУВАННЯ ПОСІВІВ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ США

В аграрній сфері, що має свої специфічні особливості, необхідно поглиблене вивчення тих ризиків, які в максимальному ступені впливають на формування умов господарювання і отримання кінцевого результату. В умовах соціалістичної економіки, коли держава в значній мірі брала на себе наслідки різних ризиків, питання фінансування і управління ризиками опосередковано враховувалися при розробці програм розвитку, як сільського господарства, так і всього агропромислового комплексу.

Сьогодні ігнорування факторів ризику, відмова від розвитку ризик-менеджменту можуть привести до неможливості сталого розвитку окремих сільськогосподарських виробників, аграрної сфери і всього суспільства в силу цілого ряду причин, до основних з яких можна віднести наступні.

По-перше, нестійкість доходів сільськогосподарських підприємств, особливо ризик катастрофічних втрат, можуть представляти серйозну загрозу добробуту товаровиробників.

По-друге, результати виробництва багато в чому залежать від природної стихії – суворі кліматичні умови, пожежі, посухи, повені, заморозки, – з одного боку, а також шкідники і хвороби – з іншого.

По-третє, переважна більшість виробників, зважаючи на обмеженість коштів виробництва та ресурсів, рідко мають можливість самостійно справлятися ризиками, особливо коли мова йде про катастрофічні природні явища.

В економічно розвинених країнах розроблені і застосовуються різні методи, які направлені на те, щоб допомогти фермерам, хоча б частково, компенсувати втрати від подібних природних катаклізмів. Серед них – зниження рентних платежів на землю та введення податкових пільг, зменшення розмірів або навіть скасування виплат по сільськогосподарським позикам для фермерів, пряме субсидування покриття збитків від уряду. Без сумніву, це дуже велика підмога для фермерів.

Однак, як зазначають зарубіжні вчені, фермери не можуть очікувати подібних дій від уряду як реалізацію свого права на отримання такої допомоги, а тільки як «благодійну акцію», кількісні та якісні характеристики якої на пряму залежать від політики, що проводиться даним урядом, а також від наявності достатніх ресурсів. Тому, сільські товаровиробники не можуть бути повністю застрахованими від втрат, пов'язаними з некерованою природною стихією.

Більш того, якщо пільги і допомогу з боку держави у разі втрати врожаю гарантувати на законодавчому рівні, їх сталість і достатність завжди викликають певні сумніви. Справа в тому, що великі витрати на покриття збитків можуть бути забезпечені тільки через бюджетні асигнування, що піднімає додаткові проблеми перед урядом. З одного боку, подібні витрати лягають важким тягарем на бюджет країни. З іншого боку, постійна бюджетна підтримка фермерів викликає зниження мотивації останніх до конкурентної боротьби, що, в кінцевому підсумку, негативно позначається на галузі у цілому.

Страховання сільськогосподарського виробництва від негативного впливу природних факторів, як правило, вільно від вищевказаних недоліків. Воно забезпечує мінімальний захист сільськогосподарського товаровиробника від невизначеності в отриманні запланованого врожаю в обмін на фіксовану суму – страхові платежі.

Основні переваги страхування укладаються в тому, що, по-перше, на відміну від пільг і відшкодування, що надаються урядом, сільські підприємці в разі втрати врожаю мають право вимагати компенсації збитків. По-друге, і це ще важливіше, вантаж втрат розподіляється (повністю

* Науковий керівник – Луценко О.А., к.е.н., доцент

або частково, якщо уряд бере на себе відшкодування частини збитків) серед самих виробників, тобто виробники оплачують самі більшу частину відшкодування, які вони отримують в разі втрат.

Слід також зазначити, що право на отримання допомоги в разі втрати врожаю, зазначене в страховому договорі за виробниками, надає їм можливість поліпшити кредитування власного виробництва. Банки та інші фінансові структури, включаючи кооперативні кредитні асоціації, отримують можливість для надання великих за розміром і кращих за умовами позик, так як їх позичальники мають більш стабільні доходи і можуть надати більш істотну гарантію своєчасної і повної виплати позик. Наприклад, компанія AgChoice Farm Credit, АСА (штат Пенсільванія) займається наданням кредитів в галузі сільського господарства. При наданні заяви від фермера на отримання кредиту фахівці компанії проводять дослідження стійкості доходів, тенденцій розвитку виробництва та інших показників, які оцінюють надійність товаровиробника як майбутнього клієнта, його інвестиційну привабливість.

Таким чином, страхування сільськогосподарського виробництва займає важливе місце серед інших заходів по зберіганню стабільності аграрної індустрії. З однієї сторони, страхування є значним доповненням до діяльності і зміцнення сільського господарства країни – поряд із меліорацією, підвищенням родючості ґрунтів, іншими заходами, які направлені на підвищення продуктивності сільського господарства.

З іншої сторони, страхування в аграрній сфері грає важливу роль в підтримці рівня цін і доходів населення. Надаючи товаровиробникам захист від збитків в умовах фізичної втрати урожаю від різних ризиків, страхування розвиває процес стабілізації виробництва сільськогосподарської продукції.

Також не менш важливим є соціальний компонент. Коли сільський товаровиробник має гарантію того, що у випадку повної або часткової втрати урожаю вони можуть розраховувати на компенсацію, то виробники будуть не лише продовжувати займатися своєю діяльністю, але і розширювати її, збільшуючи інвестиції у виробництво, впроваджуючи передові технології, сучасні досягнення науково-технічного прогресу. Це, в свою чергу, виступає фактором зберігання робочих місць і в цілому соціальної інфраструктури, зниження міграції сільського населення. І як наслідок, страхування зменшує навантаження на бюджет країни у випадку компенсації збитків від стихійних лих і пов'язаних з ними втрат урожаю.

БОРИМСЬКА Д.Д.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Виникнення, становлення й подальший розвиток аудиторської діяльності в Україні зумовлені необхідністю незалежного об'єктивного контролю господарської діяльності підприємств усіх форм власності та професійного підтвердження достовірності звітності, яка надається користувачам і зацікавленим сторонам.

Необхідність дослідження пояснюється наявністю проблем у сфері нормативно-законодавчого регулювання для України, тому що міжнародні стандарти всебічно вивчаються в різних країнах світу і в нашій державі також.

Однією з найважливіших умов забезпечення незалежності аудитора є саморегулювання.

Держава встановлює порядок проведення аудиту, а професійні організації розробляють положення чи Кодекс професійної етики. До їх обов'язків входить: розробка кваліфікаційних

---

* Науковий керівник – Бірченко Н.О., ст. викладач